Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Nowelizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Aktualny etap prac w MRPiPS – co dalej?

– r.pr. Adam Chmura –

Warszawa, 23 czerwca 2026 r.

Projekt nowelizacji – kilka faktów i danych

lato 2024 r. – marzec 2026 r.

prekonsultacje z szerokim kręgiem podmiotów

projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (UD 354)

https://legislacja.gov.pl/projekt/12408601

- 75 artykułów
- 165 stron tekstu prawnego i 73 strony uzasadnienia
- 171 zmian w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- zmiany m.in. w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym i Kodeksie postępowania cywilnego
- planowane wejście w życie nowych przepisów od października 2026 r.
- zabezpieczone 299 900 000 zł na koszty wdrożenia nowelizacji

Projekt nowelizacji – kilka faktów i danych

lato 2024 r. – marzec 2026 r.	prekonsultacje z szerokim kręgiem podmiotów
marzec – maj 2026 r.	uzgodnienia międzyresortowe / konsultacje publiczne / opiniowanie

↓

2083 uwagi

↓

analiza uwag w MRPiPS

(przeanalizowaliśmy dotąd około 800)

Projekt nowelizacji – kilka faktów i danych

lato 2024 r. – marzec 2026 r.

prekonsultacje z szerokim kręgiem podmiotów

marzec – maj 2026 r.

uzgodnienia międzyresortowe / konsultacje publiczne / opiniowanie

optymistycznie

przed wakacjami parlamentarnymi (sierpień 2026 r.)

zakończenie analizy uwag – ostateczna wersja projektu

Komitet Stały Rady Ministrów

Projekt nowelizacji – kierunki reformy

Przepisy ogólne i wspieranie rodziny

- **nowy art. 7b** – silniejsze gwarancje w zakresie **niekaralności i niefigurowania w rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym** oczekiwane od rodziców zastępczych i w zasadzie wszystkich, którzy funkcjonują jednostkach systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej
- **nowy art. 7c** – **ochrona prawna, jak dla funkcjonariuszy publicznych** rozszerzana na rodziców zastępczych, pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych, placówek wsparcia dziennego, asystentów rodziny i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej
- **nowy art. 11a** – wprowadzenie możliwości przydzielenia rodzinie, z której dziecko umieszczono w pieczy zastępczej, **asystenta rodziny przez powiat** (nie-gminę)
- **obowiązek zatrudnienia asystenta rodziny w każdej gminie**
- **poprawa warunków pracy asystenta rodziny i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej** – m.in. dodatek do wynagrodzenia (400 zł), dodatkowy urlop wypoczynkowy (10 dni raz na 2 lata), pomoc psychologiczna, stopnie awansu zawodowego

Projekt nowelizacji – kierunki reformy

Przepisy ogólne i wspieranie rodziny

- **wzmocnienie instytucji rodziny wspierającej** – m.in. dookreślenie elementów umowy podpisywanej przez gminę z rodziną wspierającą

- **nowy art. 31a i następne** – **nowa instytucja rodziny opiekuńczej** -- przekwalifikowywanie dotychczasowych rodzin zastępczych, w których były umieszczone dzieci z orzeczonym znacznym stopniem niepełnosprawności:

  - ✓ na podstawie umów podpisywanych z gminą
  - ✓ z wynagrodzeniem dla „rodziców opiekuńczych" (min. 6 160 zł / 1/2 tej kwoty, jeśli rodzina opiekuńcza będzie nadal rodziną zastępczą dla innych dzieci)
  - ✓ cel – m.in. docenienie i ustrukturyzowanie dotychczasowych decyzji rodziców zastępczych (o pozostaniu ich wychowanka z niepełnosprawnością w dotychczasowej rodzinie) + uniknięcie kierowania młodych dorosłych z niepełnosprawnością, opuszczających pieczę zastępczą, do domów pomocy społecznej

Projekt nowelizacji – kierunki reformy

Piecza zastępcza

- **zmiany w art. 38a** – rozszerzenie zakresu **informacji „idącej za dzieckiem”** przekazywanej sobie nawzajem przez jednostki systemu pieczy zastępczej

- **zmiany w art. 47 ust. 7-8 i art. 100 ust. 4a-4c** – **skrócenie do 12 miesięcy okresu, po którym należy uregulować sytuację dziecka** -- tzn. kiedy powstaje obowiązek skierowania do sądu wniosku o pozbawienie rodziców dziecka władzy rodzicielskiej

- **nowy art. 55a** – **umowa rodzicielstwa zastępczego** -- jako nowy podstawowy model zatrudniania rodzin zastępczych (maksymalnie możliwe wyjście naprzeciw oczekiwaniom rodzin zastępczych) **+ poprawa warunków pracy rodziców zastępczych:**
  - ✓ umowa zawierana zasadniczo na czas nieokreślony // pierwsza – na 24 miesiące
  - ✓ wynagrodzenie: min. 6 160 zł – rodzina zawodowa / min. 7 260 zł – rodzina specjalistyczna, pogotowie, rodzinny dom dziecka // + dodatek stażowy
  - ✓ prawo do „urlopu” w wymiarze 30 dni, przechodzące na kolejny rok

Projekt nowelizacji – kierunki reformy

Piecza zastępcza

- **zmiany w art. 74** – **zmiany w obrębie rodziny pomocowej** -- rozszerzenie kręgu osób, które mogą zostać rodziną pomocową na **krewnych rodziców zastępczych**, wolontariuszy, osoby do pomocy
- **podniesione świadczenia na dziecko** – min. 1 325 zł - rodzina spokrewniona / 1 628,19 zł – rodzina zawodowa
- **nowy art. 76a** – **nowa instytucja pozarządowego organizatora rodzinnej pieczy zastępczej**
  - ✓ dla sytuacji, gdy powiat nie może samodzielnie zrealizować postanowienia sądu, gdy dziecko przebywa w pieczy instytucjonalnej wbrew postanowieniu albo przebywa w domu pomocy społecznej, gdy doszło do rozdzielenia rodzeństwa
  - ✓ ustanawiany decyzją MRPiPS spośród organizacji pozarządowych specjalizujących się w obszarze pracy z dziećmi z FASD, z doświadczeniem traumy, wykorzystania, zaburzenia więzi, migracji, konfliktu zbrojnego i dzieci wymagających szczególnych środków wychowawczych
  - ✓ pod kontrolą MRPiPS i wojewody

Projekt nowelizacji – kierunki reformy

Piecza zastępcza, usamodzielnianie, inne zmiany

- likwidacja interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych -- do 1 lipca 2027 r.
- nowy art. 187 ust. 2b – zalecenia MRPiPS dotyczące pieczy zastępczej -- dodatkowy środek oddziaływania, quasi-wytyczne dla jednostek systemu pieczy zastępczej
- nowy art. 139aa – zindywidualizowana diagnoza sytuacji dziecka -- sporządzana pod kątem rozpoczęcia procesu usamodzielnienia (rozpoczynany po ukończeniu przez dziecko 16 roku życia)
- nowy art. 139e – dziecko wybiera opiekuna usamodzielnienia -- to ten opiekun będzie koordynował proces i wspólnie z dzieckiem opracuje indywidualny program usamodzielnienia
- zmiany w art. 112 K.r.o. – wzmocnienie decyzyjności rodziny zastępczej / placówki opiekuńczo-wychowawczej
- zmiany w art. 585 K.p.c. – ograniczenie „obstrukcyjnego” wszczynania postępowań o przywrócenie władzy rodzicielskiej, gdy w sprawie dziecka toczy się już proces adopcyjny

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Dziękuję za uwagę

– r.pr. Adam Chmura –